

Projekt BIOSTRATEG

– nowe rozwiązania dla zwierząt i środowiska

Już trzeci raz na terenach przygranicznych Czech i Polski odbywa się Międzynarodowa Konferencja Owczarska poświęcona problematyce zagrożeń w gospodarce pasterskiej. Organizatorami spotkania ze strony polskiej są: Zakład Hodowli Małych Przeżuwaczy i Stacja Doświadczalna im. prof. T. Efnera z Wydziału Biologii, Hodowli Zwierząt i Biogospodarki oraz Zakład Parazytologii i Chorób Inwazyjnych Wydziału Medycyny Weterynaryjnej z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a także Institute of Animal Science, Praga – Uhřetěves ze strony czeskiej. Należy podkreślić, że konferencja realizowana jest pod patronatem projektu BIOSTRATEG pt. „Kierunki wykorzystania oraz ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego rozwoju” współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach

Fot. Andrzej Junkuszew

Strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo”. Jedno z podzadań wymienionego powyżej projektu dotyczy wykorzystania zwierząt gospodarskich ras lokalnych w ochronie i właściwym zagospodarowaniu siedlisk cennych przyrodniczo. Warto podkreślić, że ochrona środowiska przyrodniczego jest głównym priorytetem realizowanym w ostatnich latach zarówno przez Unię Europejską i Polskę. Wiąże się to z dużymi wydatkami przeznaczonymi na prowadzenie działań związanych z ochroną terenów przyrodniczo cennych. Problemem jest także zapewnienie ciągłości tych zadań po okresie finansowania przez instytucje rządowe. Jedną z dróg mogących stanowić rozwiązanie jest opracowanie ekonomicznie efektywnych metod ochrony terenów przyrodniczo cennych. Rozwiązaniem, które zapewni oczekiwany efekt, a zarazem będzie interesujące zarówno dla organizacji ochrony środowiska, jak i rolników, jest wprowadzenie, a właściwie przywrócenie tym terenom wypasu zwierząt. Należy podkreślić, że tereny

chronione ze względu na bogaty i zróżnicowany skład gatunkowy runi są doskonałym miejscem do produkcji wysokojakościowej żywności. Ochrona środowiska z wykorzystaniem zwierząt gospodarskich, z jednej strony, wpływa na obniżenie kosztów żywienia zwierząt, poprawę jakości oraz walorów prozdrowotnych produkowanego surowca, a z drugiej – pozwala skutecznie obniżyć koszty związane z nakładami przeznaczanymi na utrzymanie tych terenów. Aby wykorzystać ukryty potencjał w tych terenach oraz w możliwościach, jakie daje wypas zwierząt, należy położyć szczególny nacisk na zdrowotność, dobrostan zwierząt, zachowanie bioróżnorodności oraz uwzględnienie czynników powiązanych z ochroną środowiska rolniczego. Realizacja zadań w ramach projektu BIOSTRATEG ma także istotny wpływ na rozwój obszarów wiejskich. Jest to szczególnie ważne ze względu na położenie terenów przyrodniczo cennych, które znajdują się głównie na obszarach, gdzie poziom życia ludności wiejskiej jest stosunkowo niski. Powiązane jest to z wieloma czynnikami, takimi jak niekorzystny z punktu widzenia rolniczego teren do upraw, ale też w wielu przypadkach konflikt interesów parków narodowych, krajobrazowych z zamieszkującymi te tereny rolnikami. Stworzenie metod efektywnego sposobu gospodarowania na terenach przyrodniczo cennych pozwoli na ograniczenie tych konfliktów. Wszystkie omówione powyżej działania realizowane w ramach projektu BIOSTRATEG nie odniosą spodziewanego efektu, jeżeli nie zapewni się zwierzętom odpowiedniej profilaktyki zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki przeciwpasożytnej, biorąc pod uwagę, że stan zdrowia zwierząt ma istotny wpływ na końcowy wynik ekonomiczny produkcji. W powszechnym odczuciu zagrożenia związane z dobrostanem zwierząt kojarzone są przede wszystkim z intensywną produkcją zwierzęcą, jednak należy pamiętać, że także w ekstensywnym systemie utrzymania zwierząt mogą wystąpić czynniki powodujące obniżenie poziomu dobrostanu. Identyfikacja tych czynników pozwala na opracowanie skutecznych metod przeciwdziałania tym niekorzystnym zjawiskom, niemożliwe jest to jednak bez wspólnego działania lekarzy weterynarii oraz zootechników opiekujących się zwierzętami wypasnymi na terenach cennych przyrodniczo. Wypracowaniu wspólnej drogi zmierzającej do zapewniania dobrostanu zwierząt utrzymywanych na terenach cennych przyrodniczo służą organizowane w ramach projektu BIOSTRATEG konferencje łączące środowiska mające na sercu dobro ochrony przyrody oraz zwierząt.

prof. dr hab. Tomasz M. Gruszecki

dr hab. Andrzej Junkuszew, prof. nadzw. UP

dr hab. Krzysztof Tomczuk, prof. nadzw. UP